

Guy Cassiers Regisseur met Shakespearebewerking in de Stadsschouwburg

‘Hamlet is geen man of vrouw’

Met een radicale bewerking van *Hamlet* keert regisseur Guy Cassiers (43) terug naar Nederland. De artistiek leider van het Antwerpse Toneelhuis laat Hamlet spelen door een vrouw en zet zijn spelers in een multimediaal decor waarin niets verborgen blijft.

Iedere grote regisseur moet uiteindelijk zijn of haar Hamlet maken. Waarom is het nu de tijd voor uw versie?

“Er zijn verschillende inhoudelijke ingrediënten die ik heel belangrijk vind, maar daarnaast moet het passen in je ontwikkeling als kunstenaar. Ik maak mijn voorstellingen met een groep mensen, zowel acteurs als vormgevers, en samen maak je een evolutie door.”

“Zo is deze Hamlet er mede gekomen omdat ik nu denk dat Abke Haring die rol moet spelen. Daarnaast is het praktisch: door de samenwerking met Toneelgroep Amsterdam heb ik de beschikking over een groter ensemble dan ik in Antwerpen heb.”

“Tom Lanoye heeft een prachtige tekst geschreven, waarin het generatieconflict in *Hamlet* veel sterker naar voren komt. In het stuk zijn drie kinderen – Hamlet, zijn vriend Laertes en diens zus Ophelia – erfgenamen van een samenleving die de idealen van waaruit ze gegroeid is volledig aan de kant zet. De ethiek is aan het verdwijnen. De nieuwe generatie probeert te reageren, maar vindt haar eigen identiteit niet. Als weeskinderen bezingen ze hun eigen onmacht.”
Waarom koos u met Abke Haring voor een vrouw als Hamlet?

“Ik zie Hamlet als een nog niet geïdentificeerd persoon, een jong iemand die zijn of haar vorm nog niet heeft gevonden. Op een psychologisch niveau kun je zeggen dat, omdat zijn oom Claudius zijn vader vermoordt, Hamlet zelf niet de mogelijkheid krijgt symbolisch vadermoord te

plegen. Dat verwacht hem.”

“Abke speelt geen vrouw of een man, ze speelt een zoekend iemand. Daarnaast komt zij heel jong over. Hamlet is een adolescent en je moet kunnen geloven in zijn jeugdigheid. Bovendien: ten tijde van Shakespeare stonden er geen vrouwen op het toneel, dus er zat altijd een spel in met mannelijk- en vrouwelijkheid – die lijn trekken we door naar vandaag.”
U staat als regisseur vooral bekend om uw literatuurbewerkingen, zoals de Proustcyclis en De man zonder eigenschappen. Ziet u het werk van Shakespeare ook als literatuur die eerst bewerkt moet worden voordat die kan worden opgevoerd?

“Nee, de tekst heeft zeker nog relevantie. Maar Shakespeare schreef voor een ensemble met specifieke acteurs en binnen een sociale en artistieke context. Ik denk dat ik Shakespeare meer recht doe door zijn ideeën – die hij ook weer ontleende aan eerdere verhalen – verder te ontwikkelen voor deze tijd, natuurlijk met zeer veel respect.”

“De bewerking van Lanoye versterkt een aantal elementen uit Shakespeare, zoals de dictatuur en het generatieconflict, en voegt een aantal nieuwe ingrediënten toe. Wie het stuk goed kent, zal verrast worden over hoe de tragische uitkomst nu tot stand komt. Maar Lanoye maakt het wel metrisch, in vijfvoetige jamba. Daarin zie je het respect voor de schriftuur van het origineel.”

U heeft lang in Nederland gewerkt, als artistiek leider van het Ro Theater. Hoe is het nu om weer terug te zijn?

“Er is veel veranderd. Ik zou de kansen die ik bij het Ro kreeg om mijn stijl voor de grote zaal te ontwikkelen in Vlaanderen nooit hebben gekregen. Toen ik terugging naar Antwerpen zag ik de noodzaak om het politieke in mijn werk belangrijker te maken.”

“Ik heb de laatste twee jaar van Pim Fortuyn meegemaakt en me erg verbaasd dat ‘socialist’ ineens een scheldwoord werd in een stad die al heel lang door sociaaldemocraten wordt bestuurd. In Antwerpen zie je nu hetzelfde

de gebeuren. We keken in België altijd op naar Nederland als voortrekker, en ik vrees dat Nederland voortrekker blijft, maar dan in negatieve zin. Ik probeer er alles aan te doen om het in Vlaanderen niet zo ver te laten komen; de mentaliteit ten opzichte van de kunsten in de maatschappij.”

Ziet u dat ook bij Toneelgroep Amsterdam?

“Ik denk dat Toneelgroep Amsterdam nog één van de weinige eilanden is waarop op een relevante manier hedendaags theater kan worden ontwikkeld. Maar ik zie wel dat tussen Vlaams en Nederlands theater een muur wordt opgetrokken. Iedereen isoleert zich. Dat is ook het probleem van Hamlet: in zijn zelfbeklag isoleert hij zichzelf en ziet hij niet meer wat er om hem heen gebeurt. Dat is heel gevaarlijk. Ik hoop dat de samenwerking van Toneelgroep Amsterdam en Toneelhuis een symbool kan zijn voor hoe we ook op andere manieren kunnen samenwerken.”

Hamlet vs Hamlet van Toneelgroep Amsterdam en Toneelhuis, première 19/3, Stadsschouwburg.

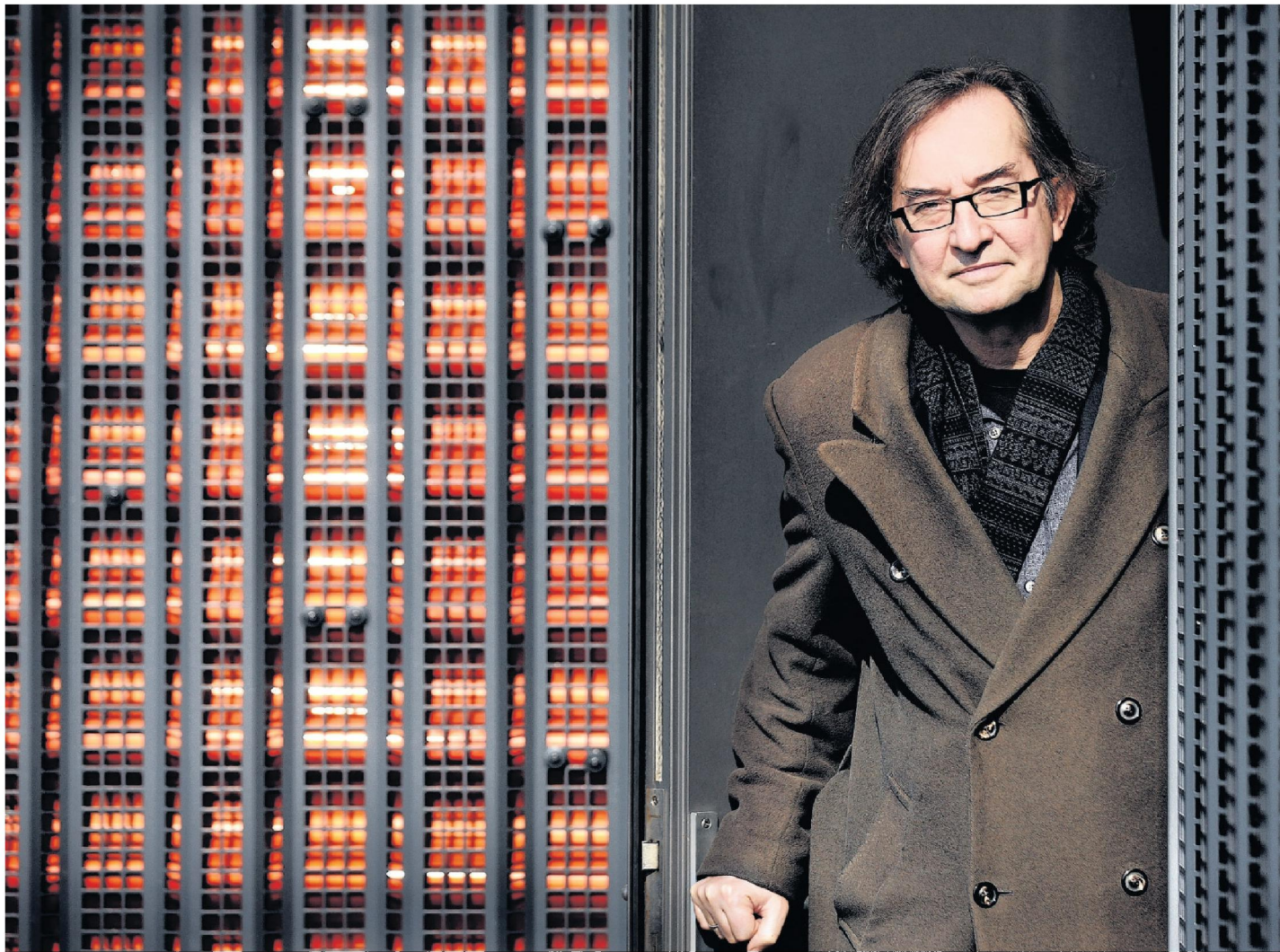
www.toneelgroepamsterdam.nl

SIMON VAN DEN BERG

‘Ik zie hem als een jong iemand die zijn vorm nog niet heeft gevonden’

‘In Shakespeares tijd stonden er geen vrouwen op het toneel’

Guy Cassiers: 'Ik denk dat ik Shakespeare meer recht doe door zijn ideeën verder te ontwikkelen.'

FOTO JEAN-PIERRE JANS